

VOORTGANG ATLASPROJECT VOOR WINTER- EN TREKVOGELS IN DISTRICT 9
(Noord-Holland zuid en Zuid-Holland noord)

Januari 1980 leek een goed ogenblik om eens na te gaan en door te geven hoe de stand van zaken is bij het lopende atlasproject.

Eerst, misschien ten overvloede, een korte samenvatting van doel en methodiek van het onderzoek. De bedoeling is in eerste instantie om voor Nederland gegevens te verzamelen die inzicht kunnen geven in de verspreiding van de verschillende vogelsoorten in de loop van het jaar. Daartoe worden doormedewerkers in het gehele land per maand blokken van 5 x 5 km op vogels onderzocht. Daarna worden de gegevens over aan- en afwezigheid op waarnemingskaarten genoteerd. Tevens wordt de mogelijkheid geboden om aantalsschattingen op te geven. Dit laatste geschiedt op geheel vrijwillige basis en is dan ook geenszins een voorwaarde om aan het project te kunnen deelnemen. Het onderzoek startte in oktober 1978 en zal 5 jaar in beslag nemen. Op het moment dat dit geschreven wordt, januari 1980, is daarvan dus ruim één jaar verstreken. Om het onderzoek zo vlot mogelijk te laten verlopen is Nederland onderverdeeld in 19 districten. Elk district heeft een coördinator die contact met de waarnemers houdt, de waarnemingskaarten inneemt en controleert. Later onderwerpt de algemeencoördinator, die de leiding over het gehele project heeft, de kaarten aan een tweede controle, waarna de gegevens met de computer verwerkt worden.

Op het eerste kaartje is district 9 met de daarbij horende blokindeling aangegeven. Er zijn 72 blokken die geheel of gedeeltelijk in district 9 liggen. Tot en met 31 december 1979 werden daarover zo'n 700 kaarten ingestuurd. Van bepaalde blokken werden van een maand door meer mensen gegevens ingestuurd, van andere blokken kwamen nog geheel geen gegevens. De ene waarnemer had de mogelijkheid om een blok volledig te onderzoeken. De meesten echter konden daarvoor niet voldoende tijd vrijmaken, of achtten zich niet capabel genoeg en stuurden onvolledige gegevens in. Velen kondigden gelukkig aan dat geprobeerd zal worden om in de loop van de gehele onderzoeksperiode toch een volledig beeld te krijgen. Op het tweede kaartje wordt per blok het aantal maanden opgegeven waarvan kaarten ingestuurd zijn. Deze gegevens zijn vaak nog onvolledig, soms slechts een opgave van één, meestal bijzondere, soort. Duidelijk is dat voor bijna alle blokken nog onderzoek nodig is, al is voor ongeveer de helft van de blokmaanden (410 van de 864) een waarnemingskaart ingestuurd.

In een aantal regio's (Alphen, Den Haag, Diemen, Haarlem, Noordwijk en IJmuiden) proberen de mensen gezamenlijk, vaak in vogelwerkgroep-verband, gegevens van meerdere blokken te verzamelen. Dat is voor een districtscoördinator een stimulerende ervaring. Elders komen de gegevens door lopend onderzoek 'vanzelf' boven water (Meijndel en Berkheide). Voor een aantal blokken (15) is tot nu toe niemand gevonden die daarin onderzoek zou willen en kunnen doen. Deze blokken zijn in het tweede kaartje gemerkt met een sterretje. Het zou fijn zijn, als aan mij doorgegeven zou worden, wanneer men iemand kent die één van deze blokken zou kunnen bewerken, zelfs al zou het in eerste instantie onvolledig gebeuren. Bovenstaande houdt niet in dat er voor de andere blokken geen medewerkers meer nodig zouden zijn. Bijna alle blokken zijn nog onvolledig onderzocht en veel medewerkers zullen het op prijs stellen te weten dat ook iemand anders regelmatig 'hun' blok bezoekt en gegevens daarvan instuurt. Soms kan dat directe samenwerking tot gevolg hebben. Ook losse waarnemingen gedaan in een bepaald blok kunnen zeer waardevolle aanvullende informatie zijn. De vaste onderzoeker kan ook wel wat missen, zelfs al zou die constant in het terrein zijn. Ook hernieuwd onderzoek in blokken die reeds een keer volledig onderzocht zijn is zinvol, daar zo verschillen tussen bijvoorbeeld strenge en zachte winters aan het licht kunnen komen. Omdat het project zeer eenvoudig van opzet is kan iedereen zijn steentje bijdragen om het geheel tot een succes te maken.

Na dit verhaal zal het verzoek aan diegenen die nog kaarten hebben liggen, of gegevens in notitieboekjes hebben staan, om er even voor te gaan zitten om deze waarnemingen in te sturen, hopelijk gehoor vinden. Heeft U nog vragen, of wilt U meewerken, dan kunt U altijd contact met mij opnemen.

Joop B. Buker

Willem Mollhof 9

1065 AH Amsterdam. Tel. 020-152766

